27 ივლისს, 1908 წ.
ფასი ყველგან 10 კ.
იუმორისტ. ჟურნალი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეშმაკის მათრახი

№ 41

დეპუტატის გასამართლება.

კეთილშობილნი
მამულიშვილნი,
თავადის შვილნი,
აზნაურ ქმნილნი
აქ შეკრებილნი
და ენა ტკბილნი
დეპუტატ კარლოს ასამართლებენ.

ხატ დაკიდულნი,
გმირნი, ლომ-გულნი,
და სიტყვა ბრძნულნი
შავ-შელებულნი
თავ-აღებულნი,
გალაღებულნი
ხატისა გმობას დააბრალებენ.

და მათი კილო
საშვილიშვილო,
არ სათაკილო
სმენა სატკბილო
ნორჩო და ჩვილო,
გლეხისა შვილო,
მომავლის გზასა გაგინათებდეს.

* *

ქარს კაკატანე იმედი
ულაბნან დასმარხვად,
ახლა იქ ფრენა ვითვქრე
სიფლვის დასნახვად!

ვნახო — იქნება კვლავ ალმდგა,
არ ასვენია სიფლვაში,
იქნებ უჩინრად თანა მდგეს
შავ ცხოვრებასთან ბრძოლაში,
და სიხარული მომელის
იქნებ შავ ცრემლებ მორეულს,
სიფლვასა ენახვ ცარიელს
და დიდს კადაკრულს!

ვნახო სულის სწორს ჩემს შემდეგ
ვინ უმდერს ტკბილსა ძილის ბერს,
ვისა უფვებ დარდებსა,
შავ ბოდმსა, სევდა კასკნილს!

მრისხანე კრიკალი, ზღვაურსა
თუ მოალერსე ნიავსა,
იქნება ცაცხვსა ბებერსა
ან ახლად კაშალ იასა!

ჩემ სიდამს ვეტეგი ტივ დიდს
და სიტკვას სხვისკან ფარულსა, —
იქნებ კამომეგვე ძვირფასი
უსაზღვრად მის მოეკარულსა!

. . . . . .

დიდი ხანია იმედი
ქარს ვანდე დასმარხვად, —
ახლა იქ ფრენა ვითვქრე
სამარის დასანახვად!

იასამანი.

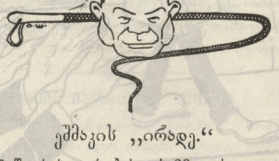

ეშმაკის „ირადე.“

1908 წლის, ხილერობისთვის 23 დღესა, ჯოჯოხეთის ყოველსა კუთხეს ეუწყა მთავარ-ეშმაკის უზენესი ირადე:

„ჩვენ, მთავარმა ეშმაკმან და მბრძანებელმან სრულიად ჯოჯოხეთისა, შეუფეშან ზესკნელისა და ქვესკნელისა, ეფრად ვიდეო რა ოხოვნა ჩვენთა სუფარულთა ქვეშეგრდომთა, ვბრძანეთ:

1) ამნისტია ეფლა ეოველთა ქვრდთა მტეცებელთა და მეალნოსეთა, რომელნიც რაიმე შეცდომისა მეოხებით- დასჯილ ქმნილან დატუეეებითა.

2) ცხენისა ქურდთა და დურმეშხან-მლაბადთა ებოძოს სტრაფნიკობა ან სხვა რაიმე სამსახური მცირედი. მოქურდალთა ზე ადმატებულთა მიეცეს სამსახური ზემორე ამისა.

3) ეპატიოს სასჯელი ეოველთა მმუსერალთა მოძმეთასა და ეფდეს, — მმუსერალთა ებრალდათსა.

4) ებოძოს ორდენი წმინდასა მოწამისა, ხალერა ზაციდისა, სპარსეთის შაჰს, ერთგული სამსახურისთვის.

5) ებოძოს დრაშა ორთავიანი ზებრითა „ზაკვეკზაეს“ რედიქტისა, ახალი მიმართულებისთვის.

9) ებოძოს ოზურგეთის ქალაქის თავობა კვალად ვასილ ხუნდაძესა, სასახელო წარსულის სახსოვრად.

7) ებოძოს ბათუმის ბოქაულობა, ან რაიმე ადგილი იმავე ქალაქის კამეგობაში, ქუთაურ თავად-აზნაურთა სასახელო წევრს და ცნობილ ორატორს დუკა კბენაისა.

8) მიეცეს ეველა თავისუფალი ადგილი ქუთაისის სათავად-აზნაურო სკოდისა, დარჩენილ მასწავლებლებს.

9) მიეცეს ქართული სტიპენდიები მხოლოდ დორპატის „ქართულ ზემდეანსტეგოს“ წევრებს.

10) გამოეცხადოს ორკეტი მადლობა: ა) ეველა მარშალებს, რომელნიც მადალთა შეიდებს ანთავისუფლებენ ბ) ეველა მამსახლისებს, და მწერალებს, და ზემორე მათთა მდგომარეებს, რომელნიც კამოსარჩენის ბრალქტიკას აწარმოებენ. გ) ეველა სულიერ მამებს, რომელნიც დრამა ფეფლისა და სხვა სიდმრთო შესაწირავთა მიესდებით არ უხვევენ „კანონიერ გზასა“.

11) გამოეცხადოს ცალფა მადლობა ეველა ორ-კარდიან ადმზრდელ-მასწავლებელთა; ეველა ახალ-ზოდის ექიმმაზეებსა და ეკაპარ მოწამდეთა. (მათ შორის ბ-ნ ახობაძეს.) ეველა მეაფთიაქეთა, რომელნიც არა ზოკავენ წყალს წმინდასა ხალხის კანსაკურსავთ;

სამგზავლოს მოლალატე.

ბევრსა ჰგონია, რომ მე ვღალატობ
და სამტროდ ვუცქერ სამშობლო მხარეს;
ბევრსა ჰგონია, თითქო ბრმა ვიყო,
ვერ ვცნობილობდე მტერს და მოყვარეს.

ზოგი კი ბედავს აწმყოზე მსჯელობს,
ზოგი წარსულზე მიწყებს მასლაათს
და მაყვედრიან, რომ მე ვავიწყებ
სამშობლო ქვეყნის ზნეს, სჯულს და ადათს.

მაგრამ ესმით კი თვით ამ ბრალდების
უსაფუძვლობა, უკანონობა?
ან შეუძლიათ, ასწონ-გაზომონ
მათ ჩემი საქმე, აზრი და გრძნობა?!

საქართველოზე გაიძახიან,
თითქო ის იყოს ერთი, მთლიანი
და ავიწყდებათ, რომ არის მხოლოდ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო ორ-სართულიანი!
ისინი, ვინაც ზედა სართულში
დარბაისლურად სხედან და ბეჭიბენ,
ქვედა სართულზე ზიზღით აღვსილნი
მთელს შენობაზე მასლაათობენ;
განცხრომის შვილებს და ბედ-მადლიერთ
სწამთ თავიანთი ამპარტავნება
და—ამ „კერპის“ წინ გუნდრუკის კმევა—
აი, რა არის იმათი მცნება!
მაგრამ სულ სხვა ქვედა სართული,
სამკვიდრო ბინა უმრავლესობის,
ტანჯვის სამფო, სასპარეზო
აღვირწახსნილი უსამართლობის!
სამშობლო ქვეყნის მთელი შენობა,
მთელი სიმდიდრე ზედა სართულის,
ეგ ამაგია ამ ქვეშ მცხოვრებთა
შუბლ-მკერდთა ოფლის და გულ-ხელთ წყლულის!

აქ მეფობს შრომა, იქ-ფუფუნება,
აქ ისმის კვნესა, იქ იცინიან
და მათთვის საზრდოს შემქნელთ, მიმრთმეველთ
მაღლით ნასუფრალს გადმოუყრიან!..
მერმე დავსჯერდეთ უნდა ნასუფრალს
და ავიტანოთ ამდენი მწარე?
ჩვენი ტირილით სხვები ვაცინოთ—
ამას გვავალებს სამშობლო მხარე?!
და თუ ასეა... მაგრამ რას ვამბობ?
ეგ ირონია! უმსგავსი ხრიკი!
და ჩვენც ასეთ წესს ვერ ვურიგდებით,
მას ბრძოლა უნდა, ბრძოლა სასტიკი!
რომ მთლად მოისპოს ზედა სართული,
მთელი შენობა გაერთიანდეს,
პირქვე დაემხოს ცხოვრების ჯადო
და შრომის დროშა ზე აფრიალდეს!..

ნ. ზომლეთელი.

შეკითხვები

შეკითხვა პირველი.

მოეხსენება თუ არა ბ-ნ ეშმაკს, რომ თფილისის საქონლის სადგურის მუშათა არტელის წევრმა ბ-მა შ—ვმა, ერთ სოფლელს, ვაგონის დასაცლელად გამოართვა სამი ქანქარი; სოფლელი დროგებისათვის გაგზავნა და ამ დროს თითონ სადღაც მიიმალა.

რომ ტყვილა უბრალოთ შეწუხებულმა მედროგეებმა სოფლელს ქანქარი მოსთხოვეს და თავი დაიმაყოფილეს, ხოლო სოფლელი იგი დარჩა ერთი კაცისაგან ორგზის მოტყუებული? და თუ მოხსენდება ყოველივე ეს, რა ზომას მიმართავს.

ბ—ელი.

რეზოლიუცია ეშმაკისა: ვინაიდან სოფლელთა მოტყუელება ღღეს ღღეობით დიდ დანაშაულათ არ ითვლება და სასჯელთა დებულების კანონის მუხლით არ ისჯება, შეკითხვა ესე გადაეცა კომისიას.

მდივანი.

შეკითხვა მეორე.

მოეხსენება თუ არა პატივცემულ ეშმაკს, რომ მისი (ბ-ნი ეშმაკის) მოღვაწეობის ცამეტი თვისა და შვიდი კვირის იუბილეის აღსანიშნავად და მოქმედებათა გასარკვევად შესდგა მთელი ჯგუფი ტიპიურ „მწერალ ქერქეტაძეთა“, რომელი ჯგუფიც აპირებს ახლო მომავალში კრებულის გამოცემას ამ სათაურით „ეშმაკი და მისი „მოღვაწეობა.“

და თუ მოეხსენება რა ზომების მიღებას აპირობს?

მზვერავი ეშმაკი.

რეზოლიუცია ეშმაკისა: ჰმ! ათასი მადლობა!

მდივანი.

შეკითხვა მესამე.

მოეხსენება თუ არა ბ-ნ ეშმაკს, რომ გაზეთ „ზაკავკაზიეს“ ახალი რედაქტორი კონსტანტინე თუმანოვი, ზოგიერთ ვექილებთან პირად ანგარიშის გასასწორებლათ ისეთ შეუწყნარებელ ზომებს მიმართავს ხოლმე როგორიც არის სასამართლოს ხრონიკის გადამახინჯება.

თუ მოეხსენება ყოველივე ეს, რა ზომების მიღებას აპირობს მათი უეშმაკეულესობა.

№ 79.

რეზოლიუცია ეშმაკისა: რადგანაც გაზ. „ზაკავკაზიე“ წარმოადგენს კერძო საკუთრებას აღნიშნული რედაქტორისას და ვითარცა ამგვარზე, მას სრული უფლება აქვს ყოველგვარი არა საკადრისი მოიმოქმედოს, ჩვენ ვერ ვპოვებთ საშვალებას ბ-ნი რედაქტორის გასასწორებლათ, ვიდრე არ მოისპობა დღევანდელი, კერძო საკუთრებაზე დამყარებული, კაპიტალისტური წყობილება. ამ გვარათ ახლო მომავალში არ არის არავითარი იმედი ბ-ნი კ. თუმანიშვილის გასწორებისა და ამის გამო შეკითხვა გადაეცა კომისიას.

მდივანი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შეკითხვა მეოთხე.

მოგხსენება თუ არა ბ-ნ ეშმაკს, რომ თფილისის სამაღლოსნო სკოლის სასარგებლოთ გადადებული ოთხი ათასი ქანქარი, სამეურნეო საზოგადოების ხაზინადარმა, ბ-მა იოსელიანმა კასაში შეინახა, სკოლა ისევ მოვალეებით ალყა შემორტყმული დასტოვა და თითონ აგარაკში მიიმალა.

რომ აღნიშნული „ბოსობიიდან“ საზოგადოების გამგეობა თავის მოსამსახურეებს აკმაყოფილებს, ხოლო სკოლის მოვალეებს ბოლოკის კუდის ამარა სტოვებს.

თუ მოგხსენება ყოველივე ეს, რა ღონის ძიება აქვს სმხეში.

ბარხალი.

რეზოლიუცია. მოგეხსენებათ, ცხოვრებაში მუდამ ასეა: სახელი ერთისა, სახრავი მეორესი და შეიძლება საზოგადოებაც ამით ხელმძღვანელობდა, როცა სკოლისთვის დახმარებას თხოულობდა და თითონკი იჯიბისყურებდა Своя рубашка ближе къ тѣлу.

შეკითხვა კომისიას გადაეცა.

მდივანი.

შეკითხვა მეხუთე.

1) იცის თუ არა პრემიერ ეშმაკმა, რომ ბაქოს ნავთის მრეწველთა ქართველ გამგეებს გაძლიერებულ ირიშს თან დაერთო წვრილ-ფეხა ქართველ მოსამსახურეთა იერიშიც ქართველ მუშათა წინააღმდეგ?

2) რომ მოსკოვ-კავკასიის ნავთის მრეწველთა ამხანაგობის უფროსი „სტოროუ“-ის ბ. ლეჟავას დურმიშხანობით სამუშაოდან დაითხოვეს ორი ქართველი მუშა, რომელნიც ამ ფირმაში თითქმის ნახევარი წელიწადია მუშაობდენ, ხოლო ბ. ლეჟავას განკარგულებაში სამ დღეს ვერ იმუშავეს?

და თუ იცის რა ზომების მიღებას აპირებს.

ბაქოელი.

რეზოლიუცია. რადგანაც ბ-ნი ლეჟავეს საქციელი სიმპატიურია და გამოწვეული კაცთ-მოყვარული გრძნობით, რომ მუშები შრომით არ დაიქანცონ, საჭიროთ მიმაჩნია ეგოძოს მას 60 ფლაკონი ახობაძის სპერმატინისა და საკითხი გადაეცეს კომისას.

მდივანი.

გურული სცენა.

თავად-აზნაურობის კრება.

სად ბრძანდებოდი კნიაზო კელენდუხ!

— ნეტარი ფეხი მომტეხოდა, კისერი მომჩანჩქალებოდა ძირში და მე იქნენი არ წავსულაყავი! ჰაი ჰაი რა დღეს მივესწარით! დაგელოცა, ღმერთო, სამართალი ჩემს უკეთესს აფერს მიერიე რა იქნა ზეიზერ რომ წამწყმინდე, რეიზა გაგიპირდა ჩემი სულის ამორთმევა.

— რა იყო კნიაზ, ნუ გადამაღირსე, ვინ შენ და ვინ ასე ღვთის შეცოდება.

— ეჰ! ჩემო დის წულო, შენ ჯერ კიდევ ბალანია ხარ და ვერც-კი მიხდები რაფერ მევიჯაყეთ მთელი გუბერნიის თავად-აზნაურობა, რაფერ მოგვეკრა თავი. ნათქვამია „გამოსავალი სისხლი უნდა გამეკვიდესო“ ნამდვილია ქვეყანა წინ მიდის ახლა ყველაფერის ახალი თესლი ვარგა და შენ ჩაფრენილხარ ბებიას და უკრიმანჭულებ „ას ოცი წლის ბებიაო, როის გთხოვდებიაო, ჩაიცვი და დაიხურე გაქალიშვილდებიაო“ არ იქნება ბიძია კბილ ჩაყრეკვებული დედაბერის გაქალიშვილება არ მოეწყობა, რამდენიც უნდა ალამაზო, ერთი კოთხო უმარულიც რომ შესცხო, მაინც დედაბერი იქნება, ასეა ჩვენი საქმეც, წევიდა ჩვენი ვახტიც. ასე რომ არ იყოს და ძველი თესლი რამეთ ვარგოდეს, დედაბერს რომ ქალიშვილობა შეიძლოს რაცხას მაშინ ჩვენც ქე შევიძლებდით, მაგრამ აღარაა ბიძია კეთილშობილი, მოილია, მომოდულდა. მადლობა ღმერთს კიდევ, რომ ქვეყნის მოსაჯაყვა-მოსაკიცხავათ აღარ ვმრავლდებით.

— რაცხა ძალიან გაგტეხია გული ბიძაჩემო!

— მე რომ ქუთეის სანახავი ვნახე გული კი არა ცოცხალი რაფერ ჩამოვაწიე შინ არ გიკვირს... კაი ხანია თავად აზნაურების კრებას არ დავსწრებივარ და დივეესწარი. ჯერ იყო დეიწყეს ბატონო რუსულათ ბეუტეური, მერე ამიზა რომ შიაპალურეს მოყვენ ქართულათ ბეუქურს. ირეჩეს, ირეჩეს და კაი ჩუულბენ. დეპუტატი კარლო ჩხეიძე რეიზა პურიშკევიჩი არ არისო, რეიზა ყოველ-დღე მეტანის არ შობაო, გამოვრიცხოთ, ავყაროთ აზნაურის ღირსებაო. მერე ვინ რიცხავს არ იკითხავთ ბატონო? მამის ქონება რომ შეჭამა, ძმაი რომ გაადგიჟა, ცოლი რომ გაყიდა, აშორდიას აგენტი რომ იყო და აზნაურობას 600 მ. არიგებდა—ამისთანა კაცები იძახიან სხვაი არ ვარგა აზნაურათ—კეთილშობილებს არცხვენენო. ა ყოჩაღ კნიაზებო! ძალიანი საქმე ქენით, აგია რომ იტყვიან: „გაღმა გაედავე, გამოღმა შეგრჩებაო“. ჯერ ერთი კარლოზაც გეკითხა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უნდა თუ არა შენი ზიარი აზნაურობა. არა ბიძია ტყუილია ჩვენი ფიფხური ხალხის წარმომადგენელი და ხალხის არჩეული კი არის და ჩვენი წარმოამდგენელი რომაა კნიაზ პროკოფი შარავაშიძე ქია იგი კაცი მისდა პატიოსან მუნჯივით, ჩვენ არც იგი გვეკადრება.

— კი მარა ბიძა ჩემო წინაადმდეგი არეკაცმა არ თქვა სა იყო ნეტარი სილოვან ხუნდაძე, კიტა აბაშიძე, ნიკო თავდგირიძე რავა აგინი კრებას არასოდეს არ აკლდებოდენ და ახლა ასე საინტერესო საკითხი თუ იყო რეიზა აფერი თქვეს, თუ არ დიესწრენ ნეტარი?

— მეც ბევრი ვათვალიერე მარა ვერ დავინახე. ასე ამბობდენ იგინი იმ დღეს არც წვადს წვადენ და არც შამფურსო!.

— ? ?

პიტნა.

გ ა მ ო ც ა ნ ა.

(ჭიათურელთათვის)

გამოცანას მოგახსენებ
დიდი არაფერიაო:
ხან ესდეკი,—ანარხისტი,
უფრო კი ესფერიაო.
ჭიათურის სცენის თვალი
ვინ იკის რის მქნელიაო
კლოუნია, ურუშაძის
ნასწავლ—გამოწრთვნილიაო,
სიყვარულის წერილებს სწერს
მთელი უბნის ქალებსაო,
მაგრამ ქოსა მატყუარას
ბრანწი მიაყარესაო.
გაიწყალა ბუფეტები
კუპატების „ორეეითაო"
და სახელი მოიხვეჭა
მარქსისტების წყევითაო.
ნიშადურლებს თანაუგრძნობს,
ამყოლია ფეხისაო,
ლექსიც უძღვნა ესდეკებსა
„მარქსისტის და გლეხისაო."

„ᲠᲐᲥᲝᲚᲘ"

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲠᲔᲥᲡᲐ

დიდი ხანი არა მას აქეთ, რაც ჩვენმა ეკონომიკურ ერთი მეტათ დერსშესანიშნავი ფაქტი ადნიშნა ჩვენი ხალხის ცხოვრებიდან. ჩვენ დრმათ დარწმუნებული ვიყავით, რომ ქარიფული ბრესა სულ თუ არა, ნაწილი მაინც სიამოვნებით ადნიშნავდა თავის ფურცლებზე ამ ახალ მიმდინარეობის ჩვენი ხალხის ეოველმხრივ ჩამორჩენილ ცხოვრებაში, მარა მწარეთ მოგვტყუვდით! ეი სიქმე რაშია: ჩვენ ეურნალში მოახსენებული იყო, რომ ეურიაში ვინმე მხეკადი, კეთილიანთ წოდებული, ერთ ავიტერთან სეირნობის ხან „ეერსობ" რომ, „ბეშკომ" ასე რომ, ხსენებული მხეკადი ძალიან „დაუხლოვდა" ავიტერსო, იწერებოდა კორესპონდენტი და თან დაბეჯითებით ითხოვდა, არ ვიცი რომელი სპეციალის ძალით, შეკრებ მთ დასაშორებლათ. ჩვენის აზრით, ეს, ვის რა ხელი აქვს ასეთ სიქმესთან—ვისაც უნდა ამის „დაუხლოვდეს" ვინმე მხეკადი, მარა ეეკადა ასე ხომ არ მსჯელობს ჩვენში: როგორც ხელავთ, ეოფილა ერთი ჯერის ხალხი, რომელსაც ასეთ სიქმეში ჩარეკა თავის წმინდა მოვალეობათ მიაჩნია და ეოველივე საშეკადებით ცდილობს სიქმის ბაშლას და ამავე დროს მოიხოვება მეორე „მოდგმის" ხალხი, რომელთაც „დაახლოვებს" ამ ნაადგზე „სიქმისთვის" სასურველთ მიაჩნია. ამ ორ „მიმართულებათა" შორის მუდამ იყო არის და იქნება ბრძოლა. ჩვენ, რასაკვირველია, ის არ გვაინტერესებს ამ შემთხვევაში, თუ **რა იქნება** შემდეგ, არამედ ის, თუ **რა იყო** წინეთ და **რა არის** ეხლა. როგორც დავინახეთ, ასეთი დაახლოვების **ეხლა** მხოლოდ მოწინააღმდეგენი სჩანან ბრესაში, მომხრენი კი არა. სულ სხვა **იყო** რამდენიმე წლის წინეთ. მაშინ, როგორც მოწინააღმდეგენი ასეთი „დაახლოვების", ისე მომხრენი აშკარათ კამეოდიდენ. მაშ, მოვიკითხოთ ცოტა რამ წარსულიდან: როგორც თავის დროზე ადნიშნული იყო მწერლობაში, რამდენიმე წლის წინეთ ქ. ოზურგეთში იქაურმა მხეკადებმა, არაგის უთვალთვალო რა მოსაზრებით, ადგილობრივ ავიტერობის „ბოიკოტი" გამოუცხადეს. ეს ბეკერმა „სიქმისთვის" სახარაფოთ მიაჩნიეს და ბ. ტ. ერთმანეთის პირით კადეკვეტ ადნიშნეს ეს ბეჭდვითი სიტყვის საშეკადეთ. ბ. ტ. ერთმანეთქმ ნეკუდებისამებრ ჯერ საზოგადოთ მოიხსენია ქალიშვილების როგორც ამ სიქმეში „უტაქტობა", ისე მათი სხვა ერა სასურველი მხარეები. ეი რას სწერდა ის:

.. „სიტყვა, „სოციალ-დემოკრატია" და „ბოიკოტი" „მოდათ" გარდაიქცა!.. ასეთმა საუცხოო მოვლენამ გზა გაუხსნა და თავისკენ მოიზიდა „ახალ-მოდის" მოღვაწეები, რომელთა შორის პირველი ადგილი დაიჭირეს (როგორც „მოდის" შემოღებაში მოწონავე ელემენტებმა) ქალებმა. ნამეტანი თავდავიწყება ამ სიქმეში ქალიშვილებმა გამოიჩინეს, (ნამეტნავათ გურიაში) ხსენებული სიტყვების მოდათ შემოსვლი და გურული ქალიშვილების უმეტესობისაგან—თმების შემოჭრა ერთი იქნა!.. იმ თმების, რომლის უარ ყოფა—ამ სამი—ოთ-

ხი წლის წინეთ ყოველთ წარმოუდგენელი იყო მათთვინ!.. ამას ზედ მოაყოლეს მოკლე-მოკლე კაბებიც და ამპარიან, გარდაიქცენ ხელათ ს. დემოკრატებად ყველანი, მხოლოდ-კი გარეგნულათ, რასაკვირველია. „ბოიკოტი“ როგორც „მოდა“ში“ ახალ შემოსული, ყველას პირზე ეკერათ და კიდევაც გამოუცხადეს იგი ოზურგეთში—სალდათებს და აფიცრობას იმ დროს, როცა იაპონელების განათლებული ქალები განგებ უდგებოდენ რუსის აფიცრებს მოსამსახურეებათ (იმ მიზნით, რასაკვირველია, რომ კარგად გასცნობოდენ რუსეთის მისწრაფებას—მოქმედებას, მათ ძალას და შემდეგ ეს ცნობა თავიანთ ხალხის სასარგებლოთ გამოეყენებიათ), ჩვენებურმა „მოდით“ გატაცებულმა ქალებმ, „ბოიკოტი“ გამოუცხადეს იმავე აფიცრობას—თვალიეე ეზოში და ამით უფრო ხელი შეუწყვეს საქმის უარესად გამწვავებას და სხვ... „ასეთია მოდათ გადაქცეული მოქმედება—მიმართულების უაზრობა—ასეთი იყო ჩვენებურ გარეგნულათ გასოციალ-დემოკრატ[*]ული ქალ-ვაჟების ტაქტიკა ბიუროკრატიასთან ბრძოლაში“ და სხვა... *).

საქმისთვის უმნიშვნელოა, რასაკვირველია, — ბ. ტ. ართმელაძის ქადაგებამ გამოიდო ისეთი სასურველი ნაყოფი, რასაც ჩვენ გურიაში ვხედავთ, თუ თავისით შეიგნეს ზოგიერთმა იქაურმა ქალიშვილებმა ეს—მარა ის კი ფიქრობს, რომ იქაური ქალიშვილები თუ ეკედა არა, ზოგი მაინც არ „ეურბის“ აფიცრობას და ეს ხომ „საქმისთვისაა“ სასარგებლო და გვიკვირს ეს მოვდენა რატომ არ ადანშნა ბ. ტ. ართმელაძემ „ნიშადურში“ მაინც, როგორ მას მოწონაადმდეგე ადმოუჩნდა ბრესაში.

ჩვენ აქ, რასაკვირველია, არ შეეხებით ამას, თუ როგორაა ქალიშვილების საქმე მეორე მხრივ—კიდევ იკრეკენ თმებს და ატარებენ მოკლე კაბებს თუ არა და სატეკვა დაეუფობთან ამ კითხვებში დაინტერესებულ მხარეებს.

*
**

ბატიოსანი, წმინდა შრომით, დიდისკენ დდითა
რადგ ორიდ გროშისთვის, თავის სარჩენად,
ორონტრიადით, მწვავე ბრძოლით, ეკლიან გზითა
ლამობს—ეგ ტანჯვა შეიტვალდოს სანატრელ ლხენად!
ერთხელაც არის ის მიადწევს თავის საწადელს:
ტანჯვის სიმეფოს შვების ქვეყნად გადაეგეთებს!
ახლის ქვეყანის დდეს მოხვეულს ძაძას, რიდე ბნელს,
რიფრაგ დაიწვების კანთიადი! მზე მოაშუქებს..
ასევ ამ დიად ჯამისთვის მუშაობს, იღწვის,
არარად უნინს გასაწირი, მის წინ არ სდგება!
ტაძარზე კაცთა ცხოვრებისა ზეარკად იწვის,
იცის, რომ ბოდის გამარჯვება ამას დარჩება!..

ნ. ზომლეთელი.

ეესტეირული.

ძმანო ეშმაკნო! მეცა მსურს
ქუთათურ „ზუბრთა“ შექება,
საქმეა საოკეანები
ვინ იცის მით რა შეგვხვდება,
რადგანაც დურმიშანულათ
იციან „საქმის კეთება“,
მარა ჩვენ მაინც დავმღეროთ
რაც სასიმღერო გვექნება...

ოჰ, ვინ არ იცის, რომ „ზუბრნი“
ღვთის მოყვარენი არიან,
უყვართ ხატი და ჯვარები,
საყდრებში ხშირათ დდიან,
წმინდა სამებას აროდეს
ქანქარზე არა გასცვლიან
და არცა ჩინ-ტემლაკებზე,
თუმც ჩინნი ძლიერ სწადიან.

მისდევენ ქრისტეს მცნებასა,
იცავენ დაჩაგრულებსა,
ერთთავად დაედებიან
მალამოთ ხალხის წყლულებსა,
არ წაარომევენ არავის
ნაშრომს, ნაკირნახულევსა,

*) იხ. ტ. ართმელაძის—„მეთაურთა უმეტესობის უთაუარობა და ჩვენებური მებრძოლი ხალხის პირველი დამარცხება „გვ. 29.—წიგნის მაღაზია „ცოდნის“ გამოცემა. თფილისი, 1907 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არც სასალდათოს ვინმესა
გამოსცანცლიან ფულებსა...
უყვართ თავისი სამშობლო
უმეტეს სიცოცხლეზედა,
არა გასცვლიან იმასა
ლამაზი ქალის ეშხზედა,
არც კარტზე, არცა ჩინებზე,
არც კახურ ღვინის წვეთზედა
და არცა არჩევნების დროს
თეთრსა თუ შავსა კენჭზედა...
ბრწყინვალე თავებს გასწირვენ
სამშობლოს უფლებისათვის,
არ იბრძოლებენ

ორას სამოც და ექვსი კუბო. რიკოვის მალაროების მსხვერპლთ

ახალი ამბები

სიაღუმლო ხვრელი. როგორც ამბობენ, „ტრამვაის საზოგადოების“ მთავარ სადგომში აღმოუჩენიათ საიდუმლო ხვრელი. ჯერ-ჯერობით „გაპარული“ მხოლოდ სამოციოდ მოსამსახურე.

—

მინისტრის შენაშენი. როგორც ამბობენ გზათა მინისტრს შეუნიშნავს: ამიერ კავკასიის რკინის გზებზე მოსამსახურეთა შორის ქალები სკარბობენო. ეს მაშინ გახლდათ, როცა თფილისის სადგურის ბუფეტის მოიჯარადრესთან მხოლოდ ერთი ქალი მსახურებდა. მინისტრის მოგზაურობის შემდეგ, კი ბუფეტის გამგეს გადაუწყვეტია: ყველა ვაქვეს დაითხოვოს და ქალები იმსახუროს. ჩინებული აზრია.

—

ახალი დრამა. ერთ-ერთ ცნობილ ქართველ მწერალს, რომელსაც „ივერიაში“ შვიდი კორესპოდენციაც კი ჰქონია მოთავსებული, ამ უმაო, შესანიშნავი დრამა გაუკეთებია. ეძებენ გამომცემელს. დრამა შეიცავს 57 მოქმედებას და 74 სურათს. მომქმედ პირთა რიცხვი 737-მდე ადის, ხოლო წარმოდგენა 13 დღეს არ გათავდება.

—

„პაჟარას“ სტატისტიკა. როგორც ამბობენ, მას შემდეგ რაც თფილისში ქუთაისის ბანკის განყოფილება გაიხსნა, „პაჟარს“ შესამჩნევად უმატნია.

ძალლი და ადამიანი.

ნეტავი არ მესახა ჩემდა მოსაწყენათ!..
ორ ჯარის კაცს მიეყვდა ძალი მოსარჩენთ.
ბეთანდი, ამ ძალლს, დღეში ორჯელ სინჯავდა,
და ორჯერვე შესაფერს წამლებსა წერავდა,
იქვე კაცი შემოშვდა ჭღარა შერეული;
აეკანადი მოეკვდა ქალიშვილი სნეული.
ათი წლის იქნებოდა ქალი, დასუსტებული
უკან დედ მისდევდა, მწარეთ დადონებული.
გკითხე: „რისკენ გაგიხდათ ასე სატოდაგათ?“
—„ნოტიო ბინისკენ გახდა, შვილო, ავათ!“
—„მერე, ნოტიო სახლში, მითხარ რისთვის დგებოდით!
—„ეჰ რეგვენო, მისთვის რომ სამშინდითა ვეგებოდით!“
ბეულზე ფეხსა მომედო, ცრემლები მომერა!
ვსთქვი: ასეთი სიტოტხლე რომელ წიგნში სწერია?!
კაცი ეფეს ცოცხალი, კანუწყვეტლად შრომობდეს
და ამ შრომისა შვილი, სამარეში ცხოვრობდეს!..

მ. ლელაშვილი.

ბ ა მ ი რ ი.

(ვუძღვნი შუბნელს).

შეურყეველი, ამაყი, მხნე და გამბედავი
მონურ ცხოვრებას ის ვერ ითმენს, ვერ ურიგდება
და სურს შესწიროს დიად საქმეს ზვარაკათ თავი,
რომ ჩაგრულებმა მოიპოვონ თავისუფლება!
ოქროს კერპებსა მტრულის თვალით რგი უცქერის!
მუქთა ხორები, მცონარენი მას ეზიზღება!
სწამს, რომ ის არის სიქადული და შვება ერის,
ჩაგვრას ადგილი ქვეყანაზე რომ არ ექნება!
ეგ აზრი უნთებს მას გულს, როგორც მწველი გენია,
შავბოროტებას უწევს ბრძოლას თავგანწირულსა
და სანუკვარათ ტანჯულს გულში ის-ღა შთენია,
რომ ენაცვალოს ხალხისადმი ღრმა სიყვარულსა!
შავბედში მყოფის სიყვარული გულს აღუბეჭდავს,
მომავალს სწირავს მთელს ჯრსებას, მთელს თავის ძალას!
ტანჯულთ ცხოვრებას, გამწარებას, ირგვლივ რომ ხედავს,
პირად სიამეს არად აგდებს, როგორც ხმელს ჩალას!
შეურყეველი, ამაყი, მხნე და გამბედავი
ის იბრძვის, იბრძვის მონობისა დასანგრეველად
და მაღალს მიზანს სურს შესწიროს ტანჯული თავი
დიად ტაძარზე ზვარაკათ და საკმეველად!..

ნ. ზომლეთელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

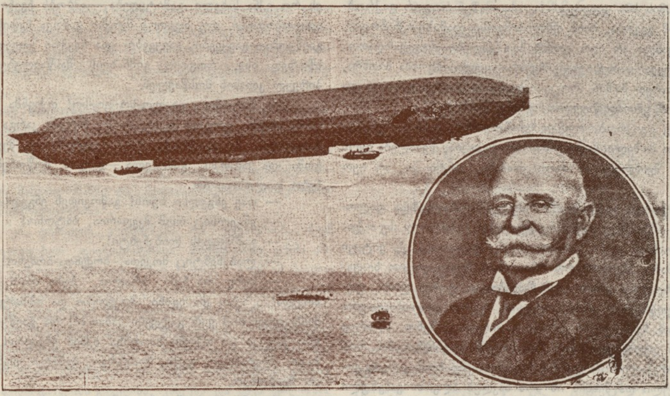

გრაფ ცეპელიიის მფრინავი ხიბალდი.

ზოგიერთი ტიპიური არსებანი.

„ფილოსოფოსი“

დიდი კაცები ამბობენ და მე საბუთი არა მაქვს არ ვერწმუნო მათ, რომ ჩვენ, ქართველებს, ამ დრომდის ფილოსოფოსნი არ აღმოზჩენიაო. თუმცა ზოგიერთები იმასაც კი ამბობენ, რომ ჩვენ გვყავდენ ფილოსოფოსები და მათ შორის პლატონ იოსელიანი, მარა დანარჩენი ზოგიერთები პლატონს და პლატონისებურთ არ ცნობენ ფილოსოფოსად და მე არც ამ შემთხვევაში მაქვს საბუთი არ ვერწმუნო ამათაც.

მაშ ასე. ამ დრომდის ჩვენ ფილოსოფოსი არ გვყოლია.

მარა ყოვლად მოწყალე არსებამ ამ ბოლო დროს მიიღო მხედველობაში ჩვენი ფილოსოფოსობით სილატაკე, გადმოგვხედა მოწყალე თვალით და გვიბოძა ფილოსოფოსი.

მაშ ეხლა ჩვენ ფილოსოფოსი გვყავს.

გვყავს საზღვარგარეთიდან დაბრუნებული ახალგაზდა ფილოსოფოსი. მას არ აკლია ნიშნები ფილოსოფოს ს : წვერი და ულვაში გაპარსული აქვს, სწორედ ისე, როგორც გეგელსა, კანტს ნაუტონსა, შოპენფაუერსა და სხვათა ჰქონდათ. ვინ არ დამერწმუნება, რომ ეს სწორედ ფილოსოფოსობის ნიშანია.

ჩვენ ფილოსოფოსს გახამებულ საყელოში ფილოსოფიური კისერი სულ ყურებამდი ჩაფლული აქვს და მით კისერი ისე აქვს გაჩილაკრებული, როგორც მაგარი სარი კარზად დაწნულ ღობეში. არც ამაში შემედავება ვინმე, რომ ესეც სწორედ ფილოსოფოსობის უტყუარი ნიშანია.

ჩვენი ფილოსოფოსი ფრიად დინჯია, უზომო დინჯი და თვალებით ქვესკნელს მიქცეული ხშირათ უნახავთ თავჩაქინდრული ქუჩაზე მიმავალი. ესეც ხომ რაიმეს ნიშნავს.

ჩვენი ფილოსოფოსი უბრალოთ არ გამოგელაპარაკებათ. და არც გაემტყუნება მას ეს, რადგან ყოველთვის და ყოველგან მისი ტვინი სულ მაღალ-მაღალ, მიუწდომელ რამეებზე ფიქრობს და ფიქრობს...

— გამარჯობა, ბატონო ახალგაზრდა ფილოსოფოსო, ბრწყინვალე ვარსკვლავო, აღმოსულო საქართველოს გასაბრწყინვებლათ!—მდაბლათ თავს დაუკრავთ მას.

მიუწდომელ ფილოსოფიურ საგნებზე მუდამ დაფიქრებულს მას არ გაემტყუნება, რომ თქვენ, უბრალო მომაკვდავი, ამ გრძელი მისალმების შემდეგაც ვერ შეკამჩნიოს და მესამეხელ თუ გაუმეორეთ მდაბლათ თავის დაკვრა, შეიძლება მხოლოდ მაშინ დაირღვეს მისი ღრმა ფილოსოფიური ჩაფიქრება და აიღოს ფილოსოფიური თავი, განზე შემოგხედოს და ღრმათ წაიდუდუნოს:

— ააააა? რა თქვით?

— დიდება თქვენდა ახალგაზრდა ფილოსოფოსო, შემმუსვრელო წყეულ „იმ ერთი მიმართულებისა“!. ეს ვთქვი, ბატონო,—ეტყვით თქვენ.

— გა-გი-მარ ჯოთ!..—მძიმეთ იტყვის ფილოსოფოსი, ისე მძიმეთ, რომ გეგონებათ; „გაგიმარჯოს“ თითო მარცვალი მილიონ-მილიონი ფუთი ყოფილაო.

გეტყვით ამას და კვლავ განაგრძოჩს მიუწდომელ მაღალ იდეებით გაბერილ თავზე ხელშემოდგმული ღრმა და მძიმე-მძიმეთ ჩაფიქრებას

ჩვენი ფილოსოფოსის ქებათა-ქება თვით მაღალ ცასაც კი წვდება.

— აი, ამბობდენ: ქართველებს ფილოსოფოსი არ ეყოლებათო. მეხი კი დაეცათ ამის მთქმელებს თავზე! ხომ გაგვიჩნდა ფილოსოფოსი. განა ასეთი ფილოსოფოსი, ასე გაბედულათ, რიხიანად დიდ-დიდ რამეებზე მოლაპარაკე და მწერავი. ახალ-ახალ თეორიების შემქნელი, ფილოსოფოსი არ არის?!.. აბა რა არის?!.— გაცხარებით ეუბნება ქართველი მანდილოსანი თუ შლიაპოსანი, მტერი „იმ ერთი მიმართულებისა“ მეორე მტერს იმავე „ერთი მიმართულებისას“.

— Дааа!..—ეთანხმება კატელოკოსანი.—ამ ბოლოს გაგვიჩნდა. მოგვნათლა მამაცხონებულმა.

— თან ლამაზიც კია. ფილოსოფოსია, მარა ლამაზი-კია.

მე კი მეგონა, რომ ფილოსოფოსი ლამაზი არ იქნებოდა

— ისმის ხმა კეკლუცი ქალისა.—შენ როგორ ფიქრობდი, მიშელ? გეგონა, რომ ფილოსოფოსი ლამაზი იქნებოდა?. ამბობენ—კანტი არ იყო ლამაზი და ქალებს არ უყვარდათო. დიახ, არ უყვარდათო. ეს მე ჩვენმა ფილოსოფოსმა მითხრა, მითხრა სწორეთ მაშინ, როცა ლექციის კითხვა გაათავა და სახლში რომ ერთად წავედით. გზაზე მითხრა.

— მე ვფიქრობ, რომ ფილოსოფოსიც კაცია,—უპასუხებს მძიმეთ მიშელი,—და ვინაიდან ის კაცია, შეიძლება იყოს ლამაზი და შეიძლება არ იყოს ლამაზი. კანტი კი, არ იყო ლამაზი.

— სწორედ ასევე მითხრა მე ჩვენმა ახალგაზდა ფილოსოფოსმა,—ამბობს ეხლა მეორე კეკლუცი,—სწორედ ასე თქვა: ფილოსოფოსნიც კაცნი ვართო, ჩვენც ვიცითო... ქე ვიტყვი რა თქვა, მარა სხვაფერ რო მიიღოთ? ჩვენც ვიცით სიყვარულიო. მხოლოდ ერთი განსხვავებითო: უფრო ღრმა, უფრო დასაბუთებული, ერთი სიტყვით, უფრო ფილოსოფიური სიყვარულიო. ჩვენც კაცნი ვართო და მიხვდი ეს შენო. სწორედ ასე მითხრა დედას ვფიცავარ. შენ მიტომ გეუბნები ამას, რომ მიხვედრილი ქალი ხარ და მიმიხვდებიო. მე რომ კარგად ვიცი სიყვარული და მესმის ის არა ნაკლებ აღფრთოვანებული პოეტისა, ამას მე მალე დავამტკიცებო, თქვა. მე ლექციას წავიკითხავ სიყვარულზე და აბა ნახეთ, თუ მე არ ვიცი სიყვარულიო.!

ამ სიტყვებზე მიშელი გაჯავრებით იწყებს ულვაშების გრეხას და მრავალ მნიშვნელოვანათ „ჰმ!"-„ჰმ"-ს ძახილს.

— არა, ერთი კია მართალი,—ამბობს ის,—ფილოსოფოსს სხვებსავით, მაგალითად, ჩვენსავით არ შეუძლია სიყვარული.

— ხო, მართლა... შესამჩნევი ლექცია იყო. სულ თავიდან ბოლომდე დაასურათა სიყვარული. დაასურათა ღრმათ, ბრძნულათ, მძიმე-მძიმეთ.—ამბობს მიშელის ამხანაგი ჟორჟი:—სულ სულ-განაბული და თვალ-განაბული ვისმენდი მის ლექციას სიყვარულზე,—კეკლუცად ამბობს შლაპოსანი კეკლუცი,—იმდენი ვატაშუნე ხელები, რომ ახლაც მტკივა. იმდენი ვცემე ხელი ხელს, რომ მანაც მომაქცია ყურადღება და თვალი თვალში გამიყარა.!

ეს სიტყვები მიშელს კიდევ უფრო გააჯავრებს. ის ჩუმად ჩაილაპარაკებს: მე იმას კარგად გავუყრი გვერდებში!...

— არა, თავი და თავი საქმე ის იყო, რომ იმ ერთ მიმართულებას ტყავი გააძრო,—ამბობს სხვა კატელიკოსანი,—მარქსი სულ გააქრო.

—შეამჩნიეთ თქვენ, რომ მას მეტის მეტად შვენის წვერულვაშის გაპარსვა?,.—ჩაერია ლაპარაკში ახლა სხვა კეკლუცი.

— ამბობენ, მაგას დაწერილი აქვს ერთი გამოკვლევა და ის რო დაიბეჭდება, მერე მარქსისტობა აღარ იქნებაო. სხვა ფილოსოფოსებმა კი ვერაფერი მოუხერხეს მარქსს.—ბრძნულათ ამბობს ჟორჟი.

ასე ლაპარაკობენ ჩვენ ახალგაზრდა ფილოსოფოსზე და განა ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მოგვხედა ღმერთმა, თუმცა გვიან, მარა მაინც მოგვხედა და მოგვცა სასახელო ფილოსოფოსი!..

ასე ლაპარაკობენ ქალები, ასე ლაპარაკობს მიშელი, ჟორჟი და სხვა კატელიკოსანნი და განა ეს იმას არ ამტკიცებს, რომ ჩვენ მართლა გვყავს ფი-ლო-სო-ფო-სი?!..

დიახ, ასე ლაპარაკობენ.

თვით ჩვენი ფილოსოფოსი რაღას ლაპარაკობს თავის თავზე?

— მე უბრალო მომაკვდავს არ გავყვები კამათში. ეს რო ვქნა სახელი გამიტყდება,—ამბობს ჩვენი ახალგაზდა ფილოსოფოსი. თუ თვითონ მარქსი გამოვა სადისპუტოთ, რა გაეწყობა—გავყვები, გავყვები და ჩავჭრი ყოველ კითხვაში სწორედ ისე, როგორც გიმნაზიის მასწავლებელი ჩასჭრის პირველ კლასის მოსწავლეს.

— ბატონო ფი-ლო-სო-ფო-სო! თქვენმა ფილოსოფიურმა თავმა უთუოდ იცის, რომ მარქსი კარგა ხანია, რაც მიიცვალა. მე ვფიქრობ, რომ მკვდრებს არ შეუძლიათ ადგომა და კამათში გამოსვლა.—დიდის მოწონებით მოახსენებთ ფილოსოფოსს.

— დაე ენგელსი იყოს! გამოვიდეს ენგელსი!

— ენგელსიც რომ მკვდარია, ბატონო!

— გამოვიდეს ლიბკნეხტი!.

— ლიბკნეხტიც მოკვდა, ბრძენთა-ბრძენო!..

— მერე რა ჩემი ბრალია, ჩემო ძმაო, თუ ყველა მოკვდა!... აქაო და იგინი მოკვდენო და იმისთვის უბრალო მომაკვდავს ხომ ვერ გავყვები კამათში! რა გაეწყობა მოიყვანეთ კაუცკი და თქვენი ხათრიზა იქნებ ვიკადრო იმასთან კამათი. პლეხანოვი, გედი, ლაფარგი, ბებელი ესენი ტყვილათ არ შეაწუხოთ.

ასე ამბობს ჩვენი ახალგაზდა ფილოსოფოსი.

კარგი კი იყო თქვენმა მზემ და საქართველოს მზემაც რომ ეკადრებია და გაყოლოდა დისპუტში იმ ჩამოთვლილ პოლიტიკის მოღვაწეთ. როცა ჩვენი წვერ-ულვაშ გაპარსული ფილოსოფოსი ენას ჩაუკავებდა იმ ევროპიელებს ამას რაღა ემჯობინებოდა! ვუყურებდით ჩვენ სეირს და მოგვემატებოდა ნაციონალური სიამაყე, რაც თურმე ძალიან გვაკლია მეორე ფილოსოფოსის გამოკვლევით. ექნა ხათრი, ჩვენ ფილოსოფოსს და გაყოლოდა კამათში იმ ხალხს, ძალიანს დავუმადლებდით საქართველოს შვილნი, მარა არ კადრულობს და არა ოჯახ-აშენებული და რა ვქნათ!...

რას წერს ჩვენი ფილოსოფოსი?

ოოოო!... წერს, მარა რას წერს!... ისეთს წერს, რომლის შესადარი ჯერ არსად დაწერილა.

ყველა ფილოსოფოსები გააფასა. შექმნა ახალი თეორია, თეორია ცა და ქვეყანაზე უმჯობესი, ვით თავი ჩვენი ახალგაზდა ფილოსოფოსისა; თეორია, მიუწდომელი ვით ცა და უღრმესი, ვით ოტლანტიის ოკეანე. მართალია ჯერ არავინ იცის, თუ რაში მდგომარეობს ჩვენი ფილოსოფოსის თეორია, რადგან ჩვენ ფილოსოფოსს დაპირებული სქელ კანიანი წიგნი ჯერ არ გამოუშვია, მარა რომ მან ახალი თეორია შექმნა, ეს ცხადზე უცხადესია. ცხადზე უცხადესია იმიტომ, რომ თვით ფილოსოფოსი ამბობს: მე ახალი თეორია შევქმენიო. ვამტკიცებ, რომ ადამიანს სული აქვს და ის სული მოთავსებულია ფილტვებსა და გულის შუაო.

ღმერთმა ხელი მოუმართოს! ყველაფრიდან ჩანს, რომ მისი თეორია მართლა მეტად საყურადღებო და ღრმა ყოფილა. ხუმრობა საქმეა იმის გამოკვლევა თუ სად, სხეულის რომელ ნაწილშია სული? ჯერ ეს თვით ღმერთსაც არ უთქვამს ადამიანისთვის.

ჩვენი ფილოსოფოსი თუმცა არ კადრულობს უბრალო მომაკვდავებთან კამათში გამოსვლას, მარა ხანდახან მიიღებს ხოლმე მონაწილეობას და პრესაში წაიკამათებს.

პრესაში მისი კამათი ნამდვილი ქარიშხალია, რისხვაა ღვთისა ცოდვილ ადამიანის შესამუსრავად.

— იძულებული ვარ უვიცს №-ს ავუხსნათ ანბანური ჭეშმარიტება,—წერს ჩვენი ფილოსოფოსი,—იმ საცოდავმა,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბრალომ, უბადრუკმა, უგრცმა და გონებით ღატაკმა თითონვე არ იცის ის, რასაც იცავს. ამიტომ იძულებული ვართ ვასწავლოთ, თუმცა უვიცების სასწავლად არც დრო გაგვაჩნია და არც ხალისი გვაქვს. №-მა არ იცის, თუ რამდენი ორ-ჯერ-ორი; თუმცა წერილი გაგვიჭიანურდება, მარა ვასწავლოთ ესეც.

და ასე ბოლომდის გააჭრელებს ჩვენი ფილოსოფოსი ამგვარ ფილოსოფიურ ღრმა აზრებით 366 ფელეტონს.

ასეთია ჩვენი ახალგაზდა ფილოსოფოსი. ასეთი ბრძენია ის და იმით მართლა რომ სამართლიანად ამაყობენ ჩვენი მაღალი წრის მანდილოსანნი და ჯენტლმანნი, მტერნი ცნობილ „იმ ერთ მიმართულებისა“.

ჩვენ კი, უბრალო ადამიანებს, რა გვეთქმის!... ჩვენ აბა რას მიგზავნიდით ფილოსოფოსის მიუწდომელ ღრმა აზრებს! ჩვენ გვმართებს მხოლოდ სიხარული, რომ ამ ბოლო დროს მაინც გვეღირსა დიდი ფილოსოფოსი, ფილოსოფოსი კანტიანი და გეგელიანი წვერ-ულვაშ გაპარსული.

აქვე არ შეგვიძლია დიდის მოწიწებით არ მოვიხსენიოთ ის სამართველი, რომელიც ჩვენი ფილოსოფოსის ფილოსოფიურ ყბებს ემსახურება და თავის მოქმედებით ამსგავსებს ჩვენ ფილოსოფოსს გეგელსა, კანტსა და სხვა ფილოსოფოსებსა.

აქვე მივაქცევთ ამ საისტორიო სამართველოზე ჩვენ მეცხლორიეთა ყურადღებას. საკვირველია, რომ ეს სამართველი არ დაეკარგოს ჩვენ შთამომავლობას, რათა იცოდეს მან თუ რომელი სამართველი იქნნა ღირსი ჩვენი ფილოსოფოსის ყბების გაფხეკისა და აგრეთვე ამ სამართველის წმინდათა-ცვი საქართველოს შვილთ შეძლება მიეცეთ, როცა მოსურვებენ, იხილონ სამართველი იგი, აღიღონ ხელში და თქვან:

— აი, ამა სამართველითა იპარსადა წვერსა და ულვაშსა, მაგვსგავდ კანტისა, გეგელისა, ნიუტონისა და სხვათა ბრძენთა პირველი ფილოსოფოსი ჩვენი №.

კანტი.

წერილები ეშმაკისადმი

სუფსა. შენ გენაცვალე ეშმაკო,
საქმე არ გვიქნა ცუდია...
მცირე ხნით უნდა გვათხოვო
შენი მთრახის კუდია.
მაგრამ ამ დროით თუ რომ შენ
საქმე გაქვს, არა გცალია,
ჩვენ მოგვანდევი, დროებით
ვიკისროთ შენი ვალია.
აბა მითხარი თუ ძმა ხარ
ეგ შვარცი რა ფერშალია?
არ გაეგება ხელობის
ასავალ-დასავალია.
ვაკრეფიც გემდურებიან
რომ არ გყავს მონახსენები
ნოქრებს კისერში ასხედან
დღე და ღამ განათენები...
არც გლოვაცკიზე ამბობენ
კარგ-კარგს „ბოროტი“ ენები,
მაგრამ ვიკმაროთ ამ ხელად
ეს მცირე მონახსენები.

აფრიკელი ეშმაკი.

ჩახატოური. მათრახით ანაკვნესებთა
ბევრი „ჰანგები“ მსმენია,
და გვევდრები ეშმაკო
იხილო დაბა ჩვენია.
მოინახულე პირველად,
ექიმი სადასენია,
იქნებ შენ გითხრას როდის აქვს
ციას „პრიიმის“ დღენია.
ნუ დაგვიტოვებ უნახავს
ნუარცა „ქართველის“ ღუქანსა,
იქ „ძმა-ბიჭებსა“ იხილავ
და „უხინკულა“ მსუქანსა.
პირი არა ჰქნა ბოგისკენ
სახიფათოა დიდათა:
ტყუილათ ხო არ მონაჯლეს
იგი „სოდომის“ ხიდათა?

ბ. რ. შ. ვ. ლ—ი.

აბაშა. (სმეგრელდ) აბაშელების სამდურავს ვერ გადაურჩები, ძმაო ეშმაკო! მამა ბესარიონ კაკარავი რა ისეთი წოთელი კვერცხია, რომ ათასჯერ დამსახურებული კუდი მათრახისა აღარ ეღირსა. ამ წინაზედაც „მკვდრების აჯანყება“ გამოახოხორაკა და სოფელი შეაწუხა, მართლა კი ვიღაცას სასაფლაოზე პროკლამაციის ფურცელი ჩაეგდო. დანაკლისს დრამასაც ისე მოხერხებულათ ივსებს, რომ სწორეთ გაგიკვირდება. ჯვარის-წესის კურსი ასწია.

მამა მელეტონ გვანია არა თუ ჩამოუვარდება ბესარიონს, პირ-იქით კიდეც წაიცილებს. ცოტა უკლია, რომ წირვათაც კანცელარიებში დადგეს.

აფთიაქარი „მამინტ“ კანდელაკი სულ „ოპიტებს“ ახდგენს და თუ წამლების იმასკნაში დაიკირე, მაშინვე „ОПЫТЪ“ ს მოიმიზეზებს.

ფოთელი.

ოზურგეთი. ამბობენ თავსა ქალაქის
კვლავ „ნანდომება“ თავობა“...
შეიტყვეს ნოქართ ფურცელის
გადამალვ-შემნახაობა.
ზოგნი ვაკარნაც ადგენენ
ხელის მოწერით სიასა,
და უნდათ: „დუმიშხანული“
მიმართვან პოლიციასა.

ზურდული.

ბაქო. შენ გენაცვალე ეშმაკო!
ისმენე ჩემი თხრობილი:
შარშან ბატონი სარდიონ
გახლდათ მუშების ძმობილი.
ახლა კი გამოიცვალა
„გახაზეინდა“ სრულთაა,
და მეგობრებსა შარშანდელს
გადმოუტეხვერის მტრულათა.
ჯამაგირს აღარ გაღირსებს,
ლანძღვას, რამდენიც გინდესა
ეკუღოთ ნუღარ დასტოვებ
ჩვენს ბატონ გურგენიძესა.

ივანიკ-ს ბიჭი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუხიანი. ჩვენი მოძღვარი წირქმიე ქეიფშია რაღა! საბუთიც აქვს იქეიფოს. 1905 წელს აქ ეკლესია გაძარცვეს და რადგანაც კარები გასაღებით იყო განაღები, აღელვებულმა ხალხმა ეპვი თვით ეკლესიის მსახურებზე მიიტანა. ერთ-ერთ საჯარო კრებაზე ეს პირები კიდევაც გამოტყდენ და გადაიხადეს დანაკარგ ნივთების ფასათ 90 მანეთი. მათივე თხოვნით ეს ამბავი მიყრუვდა, მაგრამ მიყრუვდა იმ დრომე, ვიდრე რეაქცია ფრთებს აისხამდა. ახლა გააშანშალა პატივცემულმა მოძღვარმა თხოვნა სადაც „ჯერ არს“ და ფული გაიანღდა. ფულის განაღდებას კიდევ ვინ ჩაიდა, სამი კაციც ლამის მიიმასქნის შორეულში.

უსტაბაში.

—

დაბა ლაილაში. ბატონო ეშმაკის მათრახო! თუ შენ ყველაფერი იცი, ბბა გიგე რა მიზეზია, რომ ჩვენს დაბაში ეურნალ-გაზეთები ჯერ ერთი რომ ნაკლები და ისიც დახეულ-დასვრილი მოგვდის. რამდენი ხანია მე გაზეთებს ვყიდი და ეს „პარადაკ“ ახლა შემოიღეს.

მიხვდი?!! ამას ვინ არ მიხვდებოდა გაზეთებს რომ ალპანის სტანციის მეწერალი ანდრია გიორგობიანი იყაშობ. მაინც მალადეც ასე მალე რომ გიგე. ჩვენ რამდენ ხანს ვიფიქრეთ და ბოლოს როგორც იქნა გავუგეთ.

შენ, ბატონ ეშმაკის მათრახო, იქნება ისიც მოახერხო, რომ ანდრიამ აწი მაინც არ დაგვიკარგოდაგვისვარ-დაგვიხოის გაზეთები. თუ მოიგონო ხერხი მომწერე. ჩემი ანდრეი ლაილაში გაზეთების აგენტი კოდა ადგზაზეგი.

—

ოზურგეთი. ეშმაკო ძმაო! ივანე ჯაყელის სიხარულს საზღვარი არა აქვს, რომ შენს მოგზაურობას ასე უვნებლათ გადარჩა. სამაგიეროთ პოლიტიკური ტუსაღები ვერ გადარჩენ მის “მზრუნველობას“. მოგეხსენება, „მეექთინე ქოთანს ყურს იქით გამოაბამს სათითაც უნდა“. ივანეც საკუთარი მოწონებით პოლიტიკურ ტუსაღებს „უგოლოვნების“ კამერაში უკრავს თავს, ხოლო უგოლოვნებს პოლიტიკურის კამერებში. ეს უკანასკნელი კამერები უფრო სუფთაა და მცირე „იმის“ შემდეგ იქ გადასაკუპება ყველა უგოლოვნს უნდა. შენ, ძმაო ეშმაკო, შეგიძლია შენი თვალით ნახო ყველა ეს, რასაკვირველია პროკურორის მოსვლის დღე თუ არ შეგხვთა. მართალია ეს სტუმრობა იშვიათია, მაგრამ ამ დღისთვის ყველა ტუსაღები თავ-თავის ალაგას არიან. ეზოს სისუფთავეს ხომ კითხვაც აღარ უნდა.

დაბალი

—

ზინგერის ლოკაუტი.

ძმაო ეშმაკო, შენს მათრახს
გონს ბევრი მოუყვანია
და გიცდით მოუთმენლათ
აგერ რამდენი ხანია.

გეცოდინება, ძმობილო,
(სწერავდნენ გაზეთებშია)
რომ ლოკაუტი მოგვარტყა
ზინგერმა დეკემბერშია.

მოიწყალინეს ეს საქმე
ფირმის გამგემ და მმართველმა
ბატონმა ერნსტემ და ელსტემ
ჩვენმა მტრებმა და მჩაგვრელმა.

შეთხზეს ახალი პროექტი,
გაგვიბათილეს ძველები,
ყოველგვარ შეღავათებზე
აგვაღებინეს ხელები.

ასეთი ხრიკით გმირებმა
იქ გაიკეთეს სახელი
და პეტერბურგში მათ საქმეს
არვინ გაუხდა მძრახველი.

ცოტა არ იყოს ჩვენც ჩვენი ხელით ავიტეხეთ ხათაბალა. სად გაგონილა სიმართლე და პატიოსნება გასულიყოს ქანქართა-მოყვარეთა შორის. აგენტებმა აღმოვაჩინეთ ქურდი გამგეები, რომელთა კვალს დიდ-ხანს ვერ მიაგნებდენ დღეს ჩვენს წინააღმდეგ ამხეღრებული ერნსტე და ელსტე. ისინი რასაკვირველია მაშინვე დაითხოვეს, მაგრამ როცა ჩვენს წინააღმდეგ მიმართული ზომები გაიყვანეს და ორმოციოდე კაცი ქუჩაში გამოგვყარეს, ქურდი გამგეებიც ისევ ძველ ადგილებში ჩაყენეს.

ელსტე, განაგრძობს ლოკაუტს
აგერ შვიდი თვე სრულდება
უკან წაიღო ყოველი
რაც იყო ძველი თქმულება.

ჩვენ კი ქუჩაში დავდივართ
მშიერნი, ულუკმა-პუროთა
და გთხოვთ ჩვენს ელსტეს მათრახით
გვერდები შეუხუროთა.

მალადური.

—

სამგრედია. სკვინის მოყვარეებმა სწორეი, გასაოცარი იერიში მოიტანეს ჩვენს უბადრუკ დაბაზე. ამ წინაზე მაორახის კუდით აცხუნებულნი, სადღაც მიიმალენ, მაგრამ ახლა გაორკეცებული ძალით მოგვევლინენ

და სწიწკნიან დაბა სოფლათ
ქალსა და კაცს დაუნდობლათ.

კვირაში, როგორც მახსოვს, შვიდი დღე უნდა იყოს, მაგრამ ამათ 14 გამოყავთ, ვინაიდან დღეში ორ წარმოდგენას მართავენ: წარმოადგენენ ცნობილი პიესა „ებრაელები“. ხალხი ძლიერ ნასიამოვნები დარჩებოდა რაღა თქმა უნდა. ზალაში განუწყვეტელი სიცილი იყო. ბილეთების გაყიდვა, როგორც მოგეხსენება ენდობა ვინმე ბარიშნას ან „მადამს“ და ბიჭი ხარ ნუ იყიდი.

„სათანა.“

—

იქიდანვე. თუ ვისმე უცხოს ჩვენს დაბაში ფეხი მოუცდა, მაქსიმე მიფორია მისი ბიოგრაფიისათვის არავითარ შრომას არ ზოგავს. დარბის ბაზარ-ბაზარ და იკვლევს: ეს უცხო ყმაწვილი უთუოდ „დემოკრანტი“ უნდა იყოსო. უბოძე ერთი კუდი მათრახისა მათ სიმსუქნეს.

—

ს. შუხუთი. ჩვენც მოგვიგონე ეშმაკო
გთხოვთ ნუ აგვალე ხელია,
თან წამოიღე მართახი
ზურგისა ასაწველია,
„მენდლიან“ კაცსა შეხვდები
ხუნხუზებისა წევრია.
ისეთ-ისეთი უცხუნე,
იგლიჯოს თმა და წვერია.
ცოტა უფრთხილდი, ვინ იცის,
ოცი წლის ციმბირელია
„გაიმასქნებაც“ დაიწყო
თითქმის ეს ერთი წელია.
კარგს იზამთ, სპერმაკუდინით
რომ ჩაუსველოთ ყელია.
ჯოჯოხეთს ვფიცავ, მადლსიზამ,
იქნებ შეუშვას ხელია.

ჰინჭარი.

—

ჩაქვ. (საუფლისწულო მამული) აქ მუშათა მოძრაობა უმაღლეს წერტილამდე ავიდა. დაარსდა პარტიული კავშირი, რომლის მიზანია გაავრცელოს თავის წევრთა შორის კარტ-ნარდის თამაში და ღვინის სმა. კავშირში შედიან რვა წლის ბავშებიც; ამ დღეებში მოხდა დამფუძნებელი კრება; კრებაზე 60 მუშიდან გამოცხადდა მხოლოდ ორმოც და თექვსმეტი. გამგეობის წევრებათ აირიეს: ტარასი ფაშა, ილიკო აღა და დიმიტრი. ორგანიზატორათ უდელში მოვაჭრე მიკიტანი; ხოლო სარევიზიო კომისიის წევრებათ ალიზაი და აფანასი; რწმენით წევრები ასე განაწილდებიან: უკიდურესი ბახუსისტი 16, ნარდისტი 9, კარტისტი 25—გამოურკვეველი 6. მთავრობამ, დუმის დეპუტატის ჩელიშევის შუამდგომლობით, ამ კავშირს ლეგალიზაცია უყო.

გამვლელი.

—

ქ. ახალციხე. მეზობელო ეშმაკო! ძალიან დაუდევარი და გულმავიწყი ყოფილხარ, რომ ერთხელ ბორჯომის ხეობაზე არ შემოიარე და ახალციხის ძველ ნაწილში „რაბათში“ არ გვესტუმრე. ახლა გიგზავნით მეტაჩკე „მიხას“, ის ბორჯომში დაგიხვდება, ჩაჯექ ტაჩკაში და წამოდი. ნახავ ჩვენს კურთხეულ „რაბათში“ სეირს; „ქვეყანა და ცხოვრებაც აქ არისო“ იტყვი. მედუქნეები ვაჭრობისგან გაბეზრებულნი სულ დუქნების წინ სხედან და „კარტს“, „ნარდს“, და სხ. შეექცევიან. ლაპარაკი—მშვენიერი: ერთმანეთის შემკობა—ენა წყლიანობა თუ იქნება, აქა, თუ არა და დუნიაზე არ მოიძებნება. „ქალთა ჩხუბი“—„წეწვა გლეჯა“ უმოწყალოა, განათლებით ხომ, არ მომიკვდეს შენი კუდი, ვინ დაგვებაძება: „მუზიკა“, დაფი-დაირა—ლეკური და კინტოური ჩვენიუსაქმო ბარიშნების და მათ მაგვარი კავალრებისა—სულის წარმტაცია

— იქნება იცნობდე ვისმე ჩვენ „რაბათში“?
— არვის?

„მაშ კარგი. რაბათი კათოლიკების ცენტრია, და ერთი ნახე მღვდლების ჭიდაობა. სარმა, ფანდი, გვერდული და ზურგზე წამოგდება და ადგილზე დანარცხვა—ერთია. აბა, თუ მართლა ეშმაკი ხარ, მიხვდები რამდენი ფუთი დანოსი იგზავნება აქედან წლიურათ.

— მაშ მღ. მიხაკო ვარძელოვსაც ვერ იცნობ?

— ჰმ! მიკვირს შენმა გაზდამ. ქართველ—სომეხი კათოლიკეა. არც ძალიან მაღალი ტანისაა და ჩასუქებული ძალიან. კეთილ მორწმუნე კათოლიკების ჩაგონებით ხელი მიჰყო ახალ ეკლესიის აშენებას. რაბათელები სჩივიან, კუჰი გვეწვის—ის კი იძახის—„ღმერთი მაღალიაო“. ხომ გაგიგონია:

„სჯობს სახელისა მოხვეჭა
ყოველსა მოსახვეჭელსაო“. ისიც სახელს იხვეჭს.

ჰო მართლა, ეკლესია შენდება, შენდება, ჩემო ეშმაკჯან, მაგრამ... აი მაგარიც აქ არის და შენი ნათესაობა, ვაჟკაცობა, გამჭრიახობაც აქ არის საჭირო ეგ შენი კურთხეული მათრახი სტკიცე ეკლესიის ამშენებელ „კომიტენტის“ წევრს მიხა წალდაძეს, რომ ფრთხილად და ანგარიშიანათ მოექცეს შენობაზე დანახარჯ ფულებს, თორემ რაბათელებსაც ის დაგვემართება, რაც სოფლელებს მოუვიდათ. ჰმ! რა უნდობლათ და წყრომით მიყურებ? მივხვდი, ეშმაკო, რასაც ფიქრობ: „რა შენი საქმეა, იქ სოფელში რაც ჩაიდინაო“.

მართალსა ბძანებთ, ფაშა ეფენდი! იქ სოფელში რა ჩვენი საქმეა, შავ წყალსაც წაუღია! მაგრამ... აქ „რაბათში“ ვტირით ეკლესიის აშენების დროს... ჩვენ-კი, რაბათელებს, ჩვენი ცხარე საქმე გვაქვს: უვაჭრობა, კარტი, ქალალდი ნარდი, ლანძღვა-მუსაიფი, შაირები და ბევრი სხვა. და ეკლესიის აშენების საქმეს კონტროლს ვერ გაუწევთ მოუცლელობის გამო. ისევ შენ ერთი ორიოდე დალოცვილი მათრახი გაჰკარ იმ წალდაძეს და მის ამხანაგს, რომ ყური უგდონ ეკლესიის ფულებს.

„რაბათელ ხუმარბაზთა ლიდერი“.

ახალციხელი.

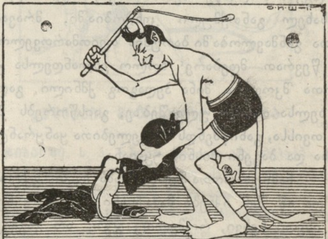

მოხსენება გათუმელი ეშმაკის კვინწარისა.

თქვენო ყოვლად უეშმაკეულესობავ!

ამ ჟამად ფრიად საყურადღებო და საგულისხმიერო მოხსენება მწადის წარმოვადგინო განსახილველათ თქვენდა. მოხსენება ესე არა მარტო ეშ-

მაკათათვის არს საყურადღებო, ის საყურადღებოა მრავალ ჭეშმარიტ მამულის-შვილთათვისაც. ამ პატარა წინასიტყვეობის შემდეგ კურთხევითა თქვენითა შევუდგები თვით მოხსენებას.

ეშმაკეულსა ყურსა ჩემსა ჟამსა დიდი მოწყენილობისასა, ოდეს შევეპყარ დარდთა მორევსა, სხვა და სხვა გარემოებისგან გამოწვეულსა, ესმა, რომ ბათუმის ერთ-ერთ დაწესებულებას გადაეწყვიტა პატივ ცემა ერთი დიდი გვამისა, რომელიც ტოვებს ბათუმსა და პატივის ცემა ესე უნდა გამოხატულიყო დიდად შესარგის ჰამასა და სმაში. დანიშნულსა ჟამსა აღვიღე იარაღი ჩემი და ქუდითა უჩინმაჩინისათა ვეწვიე მოქეიფეთა მათ. იყო მუნ ლხინი და ქეიფი მხურვალე.

ვიხილე მუნ ვაჭარნი ბათუმისანი, წარმომადგენელნი სხვა და სხვა ნაციისანი, პაშანი მჭედელოვანი, გრიგოლი ვოლსკოვანი, გიორგი უპრავოსანი, მრავალნი ჩინოსანნი და სხვანნი და სხვანნი და სხვანნი, მსგავსნი ერთმანეთისანი. შეიქნა სმა სათრობელასი და იქუხა ყანყრატოებმა „რეჩებითა“ საშვილიშვილონითა.

ვცქვიტე ყურნი ჩემნი სასმენელთა და მოვმართე იარაღი ჩემი საჭიროების დროს საცხუნებლათა.

— შენ იყავი მამა ჩვენი, — თქვა მორეჩემა ერთმა, — და ჩვენ ვიყავით შვილნი შენნი. შენ შეგეძლო დაწყვეტა ჩვენი და მიუხედავათ ამისა, არ ინებე დაწყვეტა ჩვენი. ამისათვის მადლობელი ვართ ქვენი და მიიღეთ მადლობა ესე ჩვენი.

და ჩემგან დიდი მადლობის ნიშნათ ესოდენ კარგი „რეჩისთვის“. მორეჩესა ამას მივართვი მათრახისა კუდი ჩემი.

დგება მოღვაწე შესანიშნავი, პატრიოტი დიდი; სახელ განთქმული კენჭობიაში, მრავალთა წელთა განმავლობაში ბათუმის თვითმართველობასა შინა წევრათ მდებარე‘ ხოლო ეხლანდელსა ჟამსა ზუბრთა შკოლასა შინა პედაგოგ ქმნილი. გადაისვამს ხელსა თვისსა ულვაშებზე, გაისწორებს პენსნესა თვისსა, განიწმენდს ჩახველებითა ყანყრანტოსა თვისსა და ბაგენი მისნი იტყვიან:

— სამწუხაროთა ჩვენდა მამა ჩვენი გვტოვებს ჩვენ და აწ შენ იქნები მამა ჩვენი. შენ ხარ ნესვი, მარა ისეთი ნესვი, რომელიც ჯერ არ გაგვიჭრია და, მაშასადამე, ჯერ ის არ გვიგემებია ჩვენ. მგონი არავინ შემედავება იმაში, რომ როცა გავჭრით ნესვსა, მოვაცილებთ კანსა, ზედ მივაყრით მარილსა, ჩამოვჭრით პატარა ნაჭერსა და გადავუმახებთ მუცელსა‘ აი მხოლოდ მაშინ გავიცნობთ იმის გემოსა. ეს აქსიომაა და ეს არ საჭიროებს დამტკიცებასა. მაკედონელსა ალექსანდრესა მაკედონელი დაეთქვა შემდეგ სახელის მოხვეჭისა .. იმედია მიიღებთ მხედველობაში ამა ამბავსა ნესვისასა და მაკედონელისასა და მიიღებთ აგრეთვე მხედველობაში „ბლაღონადიოჟნობას“ მთქმელისა ამა რეჩისასა.

ესოდენ მშვენიერ „რეჩისათვის“ მთქმელი მისი არ დამიჯილდოებია კუდითა მათრახისათა, ხოლო მომავალში მის დასაჯილდოვებლათ ჩავიწერე უბისა წიგნში.

ვინაიდან ცნობილია, რომ გრიგოლი ჩვენი თავს ვერ ართმევს მასწავლებლობასა და ამისათვის ბათუმელთა ხათრისათვის უარს არ იტყვის ხელახლა იქნას ბათუმის თვითმართველობის წევრათ ხელდასმული, ამისათვის დროსა კენჭობისასა იქმნას ის არჩეულ წევრათა და იქნას დამტკიცებულ თანამდებობასა ამაზე წყალობითა ეხლა წარმოთქმულ რეჩისა.

დგება პაშა ჩვენი, კაცი ფრიად ბრძენი, ყოველთა მის მოვალეებისა წინა ერთისა კალმისა მოსმითა ბრანწისა მთქმელი და თხოულობს წარმავალის ორივე ხელებზე ამბორის ყოფასა.

წინადადება ესე მიღებულ იქნა ერთხმადა. ხოლო პაშასა ჩვენსა მე ამბორ ვუყავი მათრახისა კუდითა ჩემითა.

კვინწარი.

წერილი რედაქციის მიმართ.

—

გასული კვირის ნომერში ბ-ნი „თითონ-იცის“ სწერს: „ლევანა მეჩექმე გაამათრახეო“ რათა? ან რისთვის? ამის გამოსარკვევათ ვიწვევ ავტორს საამხანაგო სამართალში და ჩემის მხრით მედიატორეებათ ვნიშნავ: შმაგას და პიპინოს. ხუთი დღის ვადას ვაძლევ მანაც აირჩიოს მედიატორეები და გავსამართლდეთ.

ლევან ბაღაშვილი.

—

„ეშმ. მათრახის“ № 39-ში მოთავსებულია წერილი ბ ნი დიომიდე ბასილაიშვილისა, რომლითაც ის სამედიატორო სამართალში მიწვევს. მე დიახაც მსურდა დიომიდე და მათი ამყოლ-დამ-

ყოლნი გამომკამათებოდენ, მაგრამ დღემდე ეს არავის უკისრია. ახლა კი ბ-ნ დიომიდეს საჭიროთ დაუნახავს საქმის გამორკვევა და მე, რასაკვირველია, ხელს არ შევუშლი. ჩემის მხრით მედიატორეებათ ვასახელებ: მოსე ბაჯელიძეს, სამსონ მდინარაძეს და ქრისტეფორე ელიაძეს. ვინაიდან ამ ჟამად ბახვში არ ვიმყოფები, იმედი მაქვს აღნიშნულნი პირნი არ დაზოგავენ შრომას და სისწორით გამოარკვევენ იმ ვითარებას, რომლებიც წერილობით ეგზავნება ერთ-ერთ მედიატორეთაგანს [1]) და რომლებსაც მე ვუყენებ ჩემს მოწინააღმდეგეებს.

მეც კარგათ მესმის რა მძიმე საქმეს ვავალებ ჩემს მედიატორეებს, მაგრამ იმედი მაქვს არ დაიზარებენ და დროზე წარმოუდგენენ რედაქციას თავის რეზოლიუციას.

კაკაბი.

—

ბ-ნო რედაქტორო! თქვენი გაზეთის № 35 მოთავსებული იყო ქიათურიდან ლექსი „ზ-ნი“-ს ფსევდონიმით, რომელიც მე შემეხება და რომელშიაც სწერია, თითქოს მე მრუდი სასწორი მქონდეს.

ვიწვევ ავტორს სამედიატორო სამართალში და ვსთხოვ დაამტკიცოს ბრალდება. წინააღმდეგ შემთხვევაში უფლება მექნება ვუწოდო მის საქციელს ღირსეული სახელი. მედიატორეებათ ვასახელებ: მიხაკო გალუსტოვს და პავლე ქაცარავას. ვადას ვუნიშნავ ერთ კვირას დღიდან გამოცხადებისა.

ილარიონ კოხრეიძე.

—

(უკანასკნელი პასუხი მღვდელს რაჟდენ სანებლიძეს).

„ეშმაკის მათრახის“ მე 36 №-ში მე წამოვაყენე თქვენს წინააღმდეგ ხუთი ბრალდება, რომელიც უნდა გაგებათილებიათ, მარა ჩემ კითხვებს გვერდი აუხვიეთ, ქუთაისურ მღვდლების გაზეთ „შინაურ საქმეების“ მე 14 №-ში ლობე-ყორეს ედებით, როგორც რედაქციას, ისე მეც ცილის მწამებელს გვიწოდებთ და საზოგადო სამჯავროთი გვემუქრებით, მიუხედავათ ამისა, თანახმა ვარ სამედიატორო სამართალში გაყოლაზე: ჩემი მხრით მედიატორეებათ ვასახელებ: მასწავლებელს ფარნაოზ ქეიშვილს და ერისტო ციბაძეს, დაასახელეთ თქვენც მედიატორეები, რომლებიც თანხმობით აირჩევენ თავმჯდომარეს, დანიშნავენ დროს, ბინას და შეუდგებიან საქმეს. მათი გადაწყვეტილება გამოცხადდება აუცილებლათ ყველა ქართულ გაზეთებში.

პუჩია.

[1]) რადგან გაზეთში მათი აღნიშვნა რედაქციამ უხერხულათ დაინახა.

ბნელეთის მოციქულებს.

წამოვიდა შავი ჯანღი
და მოიცვა ბნელმა არე,
ნისლმა ჩანთქა, აღარ ბრწყინავს
დიადი მზე, მოელვარე.
შესწყდა მინდვრათ ხმაურობა
მიეშურვის ყველა სახლში,
აღარ ისმის სალამურზე
დანაკვნესი მწყემსის მთაში.
გამოფრინდენ ღამურები
რა რომ ნახეს ქვეყნად ბნელი
იწყეს ხტუნვა ნავარდობა
დღე დაუდგათ სანატრელი.
მაგრამ უცებ დაიქროლა
ამოვარდა დიდი ქარი,
შორს გაჰფანტა ბურუს-ნისლი
გაანათა მთა და ბარი.
მზემაც ნისლი გადიყარა
მიესალმა ტურფა არეს
რა ამაყად ამობრწყინდა
სხივი სტყორცნა ყოველ მხარეს.
ვერ გაუძლეს ბრწყინვალე მზეს
შეძვრნენ ხვრელში ღამურები
შერცხვენილნი, მოძმის მგმობნი
უწინდელი თაგუნები.

ზარბაზანი.

„ეშმაკის მათრახის“ ფოსტა

ჯიხაიში. ს. პ. რქვენი წერილი არ იბეჭდება. დაპირებულ ფაქტებს როცა მოგვაწვდით, მაშინ დავბეჭდავთ.

თფილისი. წყნარს. არ დაიბეჭდება.

ჭიათურა. საბამბელს. თქვენ თხოვნას არ გავაწბილებდით და წერილს დაგისტამბავდით, რომ ასეთი პასუხ-საგები არ ყოფილიყო.

სიმონეთი. სიმონეთელს. რედაქციამ განიხილა თქვენი წერილი თორთლაძის შესახებ, ძლიერ საინტერესოთაც სცნო, მაგრრამ მრავალ-გვარ დაბრკოლების გამო ვერ ბეჭდავს.

წესი. ბასი-კუკუს. არ დაიბეჭდება.

ახალციხე. რაბათელ ხუმარბაზა ლიდერს. უმორჩილესად გთხოვთ: აცნობოთ რედაქციას თქვენი სწორი ადრესი, რაც შეიძლება ადრე.

ჭიათურა. ჭიათურელ ეშმაკს. ახლა გავიგეთ ვინც გყოლიათ სახეში, მაგრამ თვით ტექსტი გამოცანისა აღარ გაგვაჩნია. გამოგვზავნეთ და დავიბეჭდავთ.

კლდე-დაღმართი. მანქანას. წერილს სახელი, გვარი და ადრესი უნდა ეწეროს ავტორისა. რამდენი მანქანაა ქვეყანაზე ვინ იცის. არ დაიბეჭდება.

ხაშური. საშა კ—შვილს. თქვენი ლექსები ვერ დაიბეჭდება.

სამტრედია. ვანოს. თქვე დალოცვილო, ქვეყნის გამათრახებას გვიკვეთთ და არ კი ასახელებთ რისთვის არც თქვენ საკუთარ სახელსა და გვარსა ამბობთ, თორემ იქნებ თითონ......

ჯურუყვეთი. შაშიკოს. არც საშიში და არც დასამტკიცებელი თქვენს ლექსში არაფერია, მაგრამ არც საიტე. რესოა და არც ხელ-მოწერილი, ამიტომ არც დაიბეჭდება და არც შეინახება.

კ ი თ ხ ვ ა

თქვენი გაზეთის მე № 38, სათაურით: „ეშმაკის მოგზაურობიდან ნათქვამია:

„გამოირკვა, რომ ბახვის ლინეიკა მხოლოდ ერთხელ გადაბრუნდა და ისიც ისეთ ბინძურ ალაგას, რომორიც ივ. ანთაძის ეზოა. ეშმაკი დაერწმუნა მომჩივნს, რომ აქ მართლა საძნელოა მშვიდობით გასვლა“. და სხ.

უმორჩილესათ გთხოვთ ამ სიტყვებს განმარტება მისცეთ და გაგვაგებინოთ რა სიბინძურეა იქ. ანთაძის ეზოში თუ მართლა სიბინძურეა გთხოვთ გამოააშკარავოთ და თუ შეცდომა იყო უარყოთ თქვენსავე გაზეთში.

ტიტიკო.

მოითხოვეთ ყველგან

მ. ლაღიძის და ამხანაგობის საუკეთესო ქარხნის წყალი!

გემო და არომატი მშვენიერი აქვს.

ქარხანასთან დეკორატიული მცენარეებით ლამაზათ მორთული აივანია, სადაც შეიძლება ყინულივით ცივი წყლის სმა.

ქარხანა იმყოფება გოლოვინის პროსპექტზე, მანთაშევის სახლში. ტელეფონი 411. (13—8)

საყურადღებოთ:

ვთხოვთ ხელის მომწერლებს და აგენტებს დღეიდან დროებით შემდეგ ადრესზე გამოგზავნონ ჟურნალის ფული: Тифлисъ, Типографія „Шрома“, Мелитону Нодія.

დეპუტატების დუელი. (ზერგამენტი და მარკოვი 2)

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა.

ჩვენ არ ვიცით ვინ ბრძანდებათ წერილის ავტორი „ტიტიკო“, რადგან წერილზე გვარს არ აწერს, მაგრამ თუ მას ერთხელაც არის გაუვლია ლინეიკით ივ. ანთაძის ეზოში, უეჭველათ ეცოდინება, რომ იქ საშინელი საფლობი ყოფილა, თუმცა იმ დროს, როცა ზემო აღნიშნული წერილი დაიწერა, ლაფი გამშრალი იყო და ამგვარათ ბინძური გზის მხოლოდ ნაშთი და დარჩენილიყო.

რაიცა შეეხება გზის მაგიერ „ეზოს“ აღნიშვნას, სწორეთ გამაკვირვა ასეთმა გაუგებრობამ. როცა სადმე გზაზე მარცხი მოხდება, ადგილის აღსანიშნავათ იტყვიან: ამა და ამ კაცის ეზოში მოხდაო? ამას ასე ამბობს ყველა და ეშმაკის მდივანს რათ დაუწუნეს კილო სწორეთ გვიკვირს. კარგი რამ რო მომხდარიყო და ამგვარათ აღმენიშნა, იმედია ბ-ნი ტიტიკო არ იწყენდა. გარდა ამისა, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ გარკვეულად დანაწერ სიტყვებს, რომელიც გზას შეეხება, ყველა ისე გაიგებდა, რა აზრითაც დაწერილია და მიკვირს ბ-ნმა ტიტიკომ ლინეიკას გზიდან რისთვის გადაახვევია. იმედია მთელი ბახვის საზოგადოება დამერწმუნება, რომ ივ. ანთაძის ეზოში მართლა ცუდი გზა იყო და რომ ცუდ გზას სხვანაირათ ბინძურ ალაგს ეძახიან.

ეშმაკის მდივანი.

რედაქტორ გამომცემელი თ. ე. ბოლქვაძე

ელექტრომბეჭდავი ამხ. „შრომა“ თფილისი.